Søknad om midler til ekskursjon i Anarjohka

Bakgrunn for søknaden

Austertana skole er den eneste skolen i Tana som ikke ligger i Tanadalen. Det betyr bl.a. at elevene som går på skolen her ikke har den tilknytningen til vassdraget som de fleste elevene i Tana har. Skolen har hatt mange naturfaglige prosjekt knyttet til skog, Julelva, bekker, fjellvann, sjø og fjæra. Insektliv, fisk, dyreliv, fugleliv og plukking av søppel inngår alle som elementer i dette arbeidet. Selve Tanaelva har vi arbeidet lite med, og elevene har ikke særlig kjennskap til annet enn at elva inneholder laks.

Vi ønsker nå å ta for oss større deler av Finnmarks natur ved å utforske sider ved Tanavassdragets liv. Dette vil vi kombinere med et besøk til en spesiell del av vassdraget, Anarjohka.

Anarjohka har naturtyper som er helt fremmed for oss på Varangerhalvøya. Furuskog, fugle- og dyreliv i furuskog, østlige fiskearter. Selve skogen har også en skogbunn med et planteliv svært annerledes det vi ser her i området. Geologisk er området preget av mye sandavsetninger og enkelte områder som er svært tørre i forhold til resten av Finnmark. Sanden fra Anarjohka finner vi igjen i Tanafjorden som en viktig del av deltaområdet ved elveutløpet.

Predasjon på tanalaksen har vært mye debattert i det siste. Vi ønsker å fiske etter bl.a. gjedde, sik, abbor og harr i noen vann som ligger inne i Helligskogen. Dessuten vil vi telle laksender langs deler av elva, og sette ut minkfeller for å se om vi finner denne predatoren så langt inne i landet.

Formål:

Dekke enkelte av læreplanens kompetansemål med uteaktiviteter. Lære om den store diversiteten i landskapstyper langs Tanavassdraget. Bli kjent med nye plantearter, fiskearter og fugler. Se at økologien langs vassdraget er veldig variert, og sterkt påvirket av østlig innvandring av fisk, planter og fugler. Lære friluftsliv via meningsfylte aktiviteter. Bruke planter og fisk i matlagingen. Lære om predatorer på laksen.

Vi kjenner til at lake, abbor, harr, ørret og ikke minst gjedde spiser lakseyngel, og til dels smolt. Vi har også kunnskap om hvor stor fisk f.eks. gjedde kan spise. Vi har et ønske om å fiske etter alle disse artene med stang og garn. Fisk som blir fanget skal måles, veies og få mageinnholdet undersøkt. Vi vil ut fra dette kunne si noe om hvor i laksens livsløp de kan utgjøre en risiko. Jo større bytte disse artene kan ta, jo større skade vil de kunne gjøre på en bestand

Mageinnholdet kan fortelle oss en del enkle ting om disse artenes forhold til laks: Inneholder de fisk er de mulige predatorer på laks. Hvis de derimot har spist insekter og krepsdyr kan vi kanskje mer se på dem som konkurrenter til lakseyngel enn som predatorer. Sik og røye beiter mest smådyr før de når en bestemt størrelse.

Otolitter brukes mye for å bestemme art og alder på fisk. Vi planlegger også å ta med otolittene fra fiskene vi får. (Fisk som har blitt spist er det nok for vanskelig å finne otolittene på.) Disse kan vi

undersøke med lupe når vi kommer tilbake til skolen. Da kan vi kanskje få en oversikt over hvilke av de fiskeartene vi får som vokser fortest. Rask vekst vil fortelle oss noe om mengden byttedyr som skal til for å få en slik vekst.

Aktiviteter:

Sette garn og ruser for å se om vi får innlandsfisk som kan være predatorer på lakseyngel/smolt. Undersøke de fiskene vi får, måle vekt og lengde.

Undersøke mageinnholdet på fisken. Spiser de fisk eller insekter og krepsdyr?

Telle laksender langs deler av selve Anarjohka.

Studere plantelivet og samle bilder til et digitalt herbarium.

Undersøke livet i ferskvann for å se på forskjeller fra vann i furuskogen til vann på Varangerhalvøya.

Padle med kano for å lære ungene å bli trygge i vann og lære båtvett.

Sette opp telt, lage bål, lage mat ute, få friluftferdigheter.

Skrive logg fra alle aktiviteter. Fotografere alle aktiviteter og eventuell fangst.

For og etterarbeid

I etterarbeidet sammenfattes det vi har funnet om predatorer. Er det sannsynlig at de spiser lakseyngel, rogn og smolt? Finner vi andre kilder som kan si noe om predasjonen på laks. Hvis vi har funnet fisk som bare har spist insekter og krepsdyr, stemmer det med andre kilder?

Lage digitalt fotoalbum som viser aktivitetene og resultatet av de undersøkelsene som er gjort. Hvilke

Alle aktivitetene vil bli knyttet til kompetansemål for mellomtrinnet. Resultatene fra målinger, veiinger, telling osv. vil bli brukt i arbeidet med grunnleggende ferdigheter, regning i alle fag. Lesing og skriving blir også viktig. Digitalt herbarium er nevnt, men elevene vil også bruke flere bilder for å lage rapport fra ekskursjonen, her vil det bli lagt vekt på mulige predatorer på laks.

Økonomi

Det er langt til Anarjohka, så en tur dit bør være på 4 dager. Selve turen er nesten 300 km og tar mange timer å kjøre. Turen blir med tre privatbiler med henger, vi skal ha våre to kanoer med. Lærerne må også ha kompensasjon for ekstra arbeidstid. Felles mat må kjøpes inn.

Budsjett:

Kjøring:

Tre biler, ikke passasjertillegg.	4,1 x 600 x3=	7380
	Mat:	3000
	Lønn, overtid	6000
	Diverse:	3620
	Sum	20000

På bakgrunn av dette søker vi om 20000 kr til ekskursjonen.

Rapportering:

Faktiske utlegg og rapport fra turen vil bli levert i etterkant. Rapporten skal inneholde gjennomførte aktiviteter og kompetansemål som har blitt dekket.

Mvh

Øystein Hauge, Austertana oppvekstsenter